TÁRSALGÓ

A TÁMOGATLAK PROGRAM társalgójában kollégáink ajánlásait olvashatjuk: könyvek, mesék, filmek, amelyekkel érdemes lehet megismerkednünk. Találkozhatunk a Támogatlak csapattal, aktív kikapcsolódást segítő ajánlásokkal és munkatársi élménybeszámolókkal.

Mi az, ami több mint egy átlagos tudás? Miért is keres, kutat és feltalál valaki? Miben különböztethető meg az átlagos tudás a kiemelkedőtől? Valójában milyen tudásra van szükség napjainkban? Ezekhez hasonló kérdésekre keressük a választ ebben az írásban.

Tudás, szaktudás, műveltség, kompetencia

Mi az, ami több mint egy átlagos tudás? Miért is keres, kutat és feltalál valaki? Miben különböztethető meg az átlagos tudás a kiemelkedőtől? Valójában milyen tudásra van szükség napjainkban? Ezekhez hasonló kérdésekre keressük a választ ebben az írásban.

Amikor régi idők egy-egy híres tudósáról olvasunk, elmélkedhetünk arról, mivel is emelkedett ki az átlagemberek közül. Talán azzal, hogy a korában rendelkezésére álló információk közül sokat birtokolt, illetve mindent megtett annak érdekében, hogy gyarapítsa az általa művelt tudomány vagy művészeti ág értékeit. Gondoljunk csak Leonardóra, aki festőként, szobrászként, mérnökként és anatómusként is beírta magát a művészet- és tudománytörténetbe, de biztosan találnánk még más, hozzá hasonló polihisztort. El lehet játszani a kérdéssel, mekkora volt az az ismeretanyag, ami Leonardo rendelkezésére állt, és mekkora tudásra van szüksége a boldoguláshoz egy mai átlagembernek?

De gondoljuk csak végig, mit is jelent a **tudás**? Miből áll össze ez a fogalom?

Amikor a tudás jelentését, részterületeit keressük, elsőként talán a **szaktudás** jelenik meg. Amióta az ember fejlődése során kialakultak az egyes mesterségek és tudományok, létrejöttek az adott területre jellemző szakkifejezések, a szaktudás megszerzésének módszerei, a szakma belső logikája, törvényszerűségei, hierarchiája és még sorolhatnám. Általában fiatalon kezdünk megismerkedni egy-egy szakterülettel, annak elméleti ismereteivel és gyakorlatával, de a közmondás szerint is, a „jó pap holtig tanul", így az új ismeretek megszerzését talán sose hagyjuk abba, mert egyre többet és többet szeretnénk tudni szakterületünkről. Azok esetében, akiknél a szaktudás elnyomja a tudás többi összetevőjét, gyakran használjuk a „**szakbarbár**" kifejezést.

Mi lehet még a **tudás** része? Ide tartozik a **műveltség** is. Mi a különbség a **műveltség** és a **szaktudás** között? Utóbbi egy szakterületre fókuszáló, elsősorban az alkalmazás vonatkozásában értelmezhető, míg a műveltség általánosabb, kevésbé kötött rendszer, sokkal szélesebb körű ismeretet jelent, nehéz meghatározni. A kultúra egyes tartományai olyan gazdagok, hogy lehetetlen a személyes műveltség megszerzése során mindent megismerni, befogadni. Léteznek kategóriái, például zenei, irodalmi, képzőművészeti, vagy éppen tudományos, műszaki műveltség. Az, hogy egy embernek milyen lesz a műveltsége, befolyásolja az adott környezet, a család, az iskola, egy-egy nagyhatású tanár, ismerős, a közösség, amelyben él. A szaktudást viszont leggyakrabban az elméleti ismeretek és a gyakorlat kapcsolataként értelmezzük, a műveltség, azon belül a művészetek esetében általában elkülönül a befogadó és az alkotó személy. Egyes vélemények szerint vannak a műveltségnek olyan elemei, amelyek megértéséhez, befogadásához meg kell érni, illetve komoly előzetes ismeterekre, élettapasztalatra van szükség.

Nem elég a szaktudás? Fontos a **művelt ember**? **Igen**! Ahhoz, hogy egy adott társadalomba integrálódjunk, részt vegyünk annak folyamataiban, kritikusan, vagy egyetértően figyeljük a minket körülvevő eseményeket szükség van a műveltségre. A műveltség határozza meg viszonyunkat a múltunkkal, a jelenünkkel, a jövőnkkel, a körülöttünk élő közösség tagjaival. A műveltség ad számunkra kapaszkodót, amikor el kell döntenünk: valami értékes, vagy haszontalan, segít állást foglalni abban, kit vagy mit tekintünk jónak, és mit elvetendőnek, mi szép, mi fontos általában és egyéni életünk szempontjából.

Sajnos manapság elterjedt, népszerű kérdés: miért van szükség széleskörű műveltségre, amikor minden megkereshető a digitális térben? Miért kell megtanulni azt a hosszú verset, elolvasni a kötelező olvasmányt, megérteni

a másodfokú egyenlet megoldó képletét, vagy a kovalens kötés elvét? Véleményem szerint nem árt óvatosan bánni ezekkel a felvetésekkel. Biztosan vannak átgondolnivalók a diákok tananyagában, de a műveltség megszerzésének képessége, az olvasás, írás gyakorlása, a természet sokoldalú törvényeinek alapszintű ismerete, a művészetekkel kapcsolatos nyitottság, érdeklődés felkeltése segít hozzá ahhoz, hogy képesek legyünk **bármit felfogni, megérteni, értelmezni** a körülöttünk működő világból. A szakértelem megszerzéséhez is ez teremti meg a lehetőséget, de az alapok nélkül egy új informatikai eszköz működésének megértése, a különböző szimbólumrendszerek értelmezése, egy bonyolult banki kérdőív kitöltése is nehézséget okozhat.

Napjainkban általánosan használt fogalom a **kompetencia**. Honnan származik, és mit is jelent? A kompetencia fogalmát sokan, sokféleképpen meghatározták már. A közös pont bennük az, hogy ebben az esetben kiemelkedően fontosak az **egyén képességei**, amelyek segítségével a **megszerzett tudást alkalmazza**. Talán a legjobb, könnyen érthető példa a nyelvtanulás. Biztosan ismerünk olyan embert, aki sokat küzdött azért, hogy elsajátítson egy idegen nyelvet, de a befektetett munka nem hozta meg a várt eredményt, míg más számára mindez könnyebben ment. Nem véletlenül először a nyelvtanulás terén fogalmazták meg a kompetencia fogalmát, majd elterjedt szinte minden szakterületen. A kompetenciák tehát nem úgy tanulhatók, mint a szakmai tudás elemei, nem úgy gyarapodnak, mint a műveltség építőkövei. A kompetenciákat is lehet fejleszteni, elsősorban tudatos, tervezett gyakorlással.

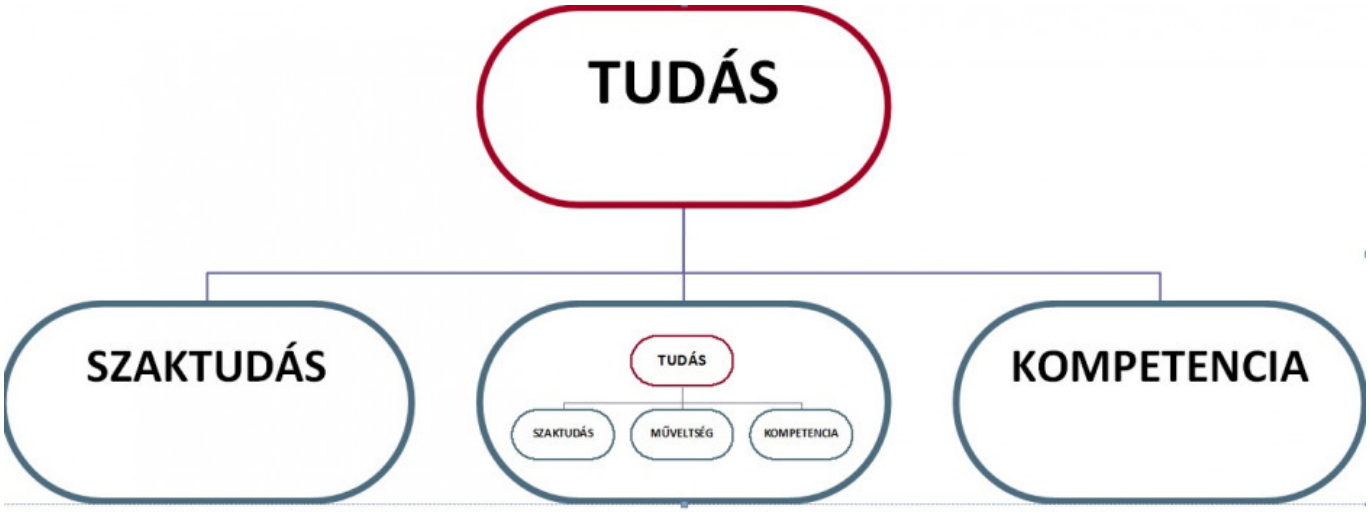
Gyakran emlegetjük, hogy vannak **kulcskompetenciák**, amelyek elengedhetetlenek a mindennapi élet során. Ilyenek például az anyanyelvi és idegen nyelvű kommunikáció, vagy a változások kezelése az alkalmazkodás, a reziliencia (lásd korábbi cikkemet), a csoportmunka, a problémamegoldás, vitakészség, de fontosak a digitális kompetenciák, a tudományos, üzleti, vállalkozói kompetenciák is, és végül személyes kedvencem a „nem tudás” kompetenciája. Ez azt mutatja, hogyan reagálunk azokkal a helyzetekkel kapcsolatban, amivel összefüggésben nem áll rendelkezésünkre elég tapasztalat vagy ismeret. Vannak, akik leblokkolnak, vagy legyintenek, hogy ezt úgysem képesek megtanulni, vannak, akik keresik a lehetőséget a tapasztalat, a tudás megszerzésére. Folyton változó környezetünkben talán nem kell magyarázni, melyik hozzáállás a célravezetőbb. Ez a kompetencia segít hozzá a tudás gyarapításához a szaktudás, a műveltség és más hasznos kompetenciák elmélyítéséhez.

Ha elemeznénk Leonardo személyiségét, tudását, valószínűleg pont a kompetenciák terén találhatnánk meg annak egyik kulcsát, amiért ma is különleges egyéniségként tekintünk vissza rá. Nem elégedett meg a rendelkezésre álló tudással, minden területen újat akart, kutatott, kísérletezett, nem félt kipróbálni ismeretlen megoldásokat.

A tudás elemei a fenti szempontok szerint ugyan elkülöníthetők, de szándékom szerint látható, hogy szorosan összefüggenek, egységet alkotnak, és **egymás nélkül nem működnek harmonikusan**.

Mlecsenkov András

MÁV-START Zrt. Szervezet és kompetenciafejlesztés

> Tart még a nyári szünet, és bár az időjárás, főleg a Medárd-okozta esős napok után igazán nyáriasra fordult, talán még mindig akadnak olyan délutánok, amikor jó behúzódni a hűvösbe, szieszt̀azni egyet.

Hallgassuk együtt... - Meseajánló 5. rész

Tart még a nyári szünet, és bár az időjárás, főleg a Medárd-okozta esős napok után igazán nyáriasra fordult, talán még mindig akadnak olyan délutánok, amikor jó behúzódni a hűvösbe, szieszt̀azni egyet. Ezekre a csendesebb időszakokra szeretnék most az írott és felolvasható mesék, versek után néhány hallgatós történetet ajánlani.

Szerintem nem csak nálunk van olykor-olykor a „szülői-műszakban” üresjárat, amikor valami nagyon mást kellene csinálni, viszont az aprónépek is igényelnék a jelenlétet. Vállalom, hogy szigorú anyukaként, ilyenkor sem szívesen kapcsolom be a televíziót, ahol nincs lehetőségem a tartalmak kontrollálására. Özönlenek a reklámok, a számomra vállalhatatlan színvonalú rajzfilmek, melyeknek a szinkronjától a hideg futkos a hátamon. Tudom, hogy ahány ház annyi szokás, szóval ez az én megélésem. Ugyanakkor, ha esetleg másnak is ismerős lenne a fenti szituáció, jöjjön itt, a meseajánló-sorozat utolsó fejezeteként néhány hallgatós mese, melyek nálunk megmentik ezeket a „nem-tudok-veled-lenni” órákat.

Hallgassuk együtt... - Meseajánló 5. rész

Nálunk a „hallgatós” meséhez időről-időre társul egy színező, vagy kirakós játék is, de sokszor csak egy puha takaró és a kanapé is elég a megpihenéshez.

Barátunk a YouTube, régi és újabb **rádiójátékok- mesejátékok** sokasága érhető el. A hangoskönyvekhez képest ezek mozgalmasabbak: több szereplő is adja a hangját a történetekhez, és talán több zenével is készültek a hanganyagok. Vannak közöttük olyanok, melyek saját gyermekkoromból is ismerősek, amikor a nagymamámnál, szigorúan már pizsamában, hallgattuk az esti mesét a rádióban.

A teljesség igénye nélkül az első találatokból egy csokornyi:

- Óz a nagy varázsló
- A kis Mukk története
- Csizmás Kandúr
- Minden egér szereti a sajtot
- A kétbalkezes varázsló
- Ali baba, és a negyven rabló
- Bambi

Ugyanitt, ebben az alkalmazásban elérhetőek folytatásos vagy hosszabb mesesorozatok is, melyek **hangoskönyv** formájában, egy felolvasóval készültek. Illetve, ha a böngészőnkbe beírjuk, hogy „hangoskönyv mese” más oldalakra is elnavigál az internet, és további gyűjteményekre lelhetünk, gazdag kínálatból válogathatunk.

A hangoskönyvek piacát térképezve saját tapasztalatom az volt, hogy vannak kedvenc hangjaink és vannak kevésbé szívesen hallgatott felolvasóink. Sőt! Volt olyan élményem is, amikor egyik vagy másik színészt pont egy hangoskönyv hallgatásakor szerettem meg (Példának okáért **Janikovszky Éva: Égigérő fű** című meséjét Nagy Natália olvassa fel, szerintem zseniálisan). Ez természetesen teljesen szubjektív! Érdemes kísérletezni!

Nálunk kedvenc hangoskönyvek:

- **Török Sándor: Kököjszi és Bobojsza** című meséje Csankó Zoltán előadásában
- **P. L. Travers: A csudálatos Mary Poppins** című meséje Polyák Lilla előadásában
- **Kormos István: Vackor világot lát** című meséje Hernádi Judit előadásában
- **Gerald Durrell: Léghajóval a világ körül** című történet Pokorny Lia előadásában

- **Szabó Magda: Tündér Lala** című meséje Für Anikó előadásában
- **Szepes Mária: Pöttyös Panni** című meséje Venczel Vera előadásában

Szeretnék néhány gyűjteményt kiemelni, ahol – jelenleg – ingyen elérhetőek hallgatós mesék:

- az MTVA Archívuma: https://archivum.mtva.hu/radio?collection=RADIO-TWVzw6lr [1] (itt például **Berg Judit** mesesorozatából négy(!) kötetnyi **Rumini** érhető el, azt gondolom 6-10 éves gyerekeknek kihagyhatatlan ajánlat
- BOOKR alkalmazás keretében is többtucatnyi mese érhető el ingyenesen, érdemes böngészni közöttük
- mesekonyv.hu oldalon is sok klasszikus mesét találhatunk, klasszikus hangok tolmácsolásával (pld Domján Edit, Szabó Gyula felolvasásai)

A meseajánló-sorozat zárásaként **Janits-Szabó Virág: Látó mese** című művét ajánlanám szeretettel, mely elérhető könyv formájában is, és hallgatható formátumban is. Ez egy mosolygós és fordulatos mese egy kislányról, aki nem csak néz, hanem lát is. A hétköznapokban megszürkült emberek számára láthatatlan varázslatos világokkal találkozik. Fordulatos és nagyon szerethető kalandjai szintén a nagyóvodás-kisiskolás korosztály számára lehetnek izgalmasak.

Szeretném hinni, hogy minél többet mesélünk, annál közelebb kerülhetünk a mesék varázslataihoz, vagy éppenséggel annál tovább maradunk a végtelen fantázia birodalmában. S, ha ez így van, annál tovább maradunk fiatalok, bátrak, szabadok, elkerül bennünket a szürkeség, megfakultság! Kívánok mindenkinek igazán élő mese-élményeket!

Meseolvasáshoz, mesehallgatáshoz kapcsolódó tapasztalataitokat, történeteiteket továbbra is szívesen olvassuk a belsotrenerek [KUKAC] mav-start.hu címen!

Ne felejtsétek: OLVASNI MINDEN KOROSZTÁLYBAN, MINDEN KOROSZTÁLLYAL JÓ! J

Eszik Orsi, MÁV START Zrt Szervezetfejlesztés

> Egy lehetséges definíció szerint a népmese a szóbeli költészet legnagyobb műfajcsoportjainak egyike, évszázadok során létrejött és alakult történet, aminek mondanivalója valami általános, örök érvényű igazság.

Hol volt, hol nem volt, az óperenciás tengeren is túl... -(nép)meseajánló 4. rész

Egy lehetséges definíció szerint a népmese a szóbeli költészet legnagyobb műfajcsoportjainak egyike, évszázadok során létrejött és alakult történet, aminek mondanivalója valami általános, örök érvényű igazság.

A népmesék számos szállal kapcsolódnak az őket alkotó társadalomhoz, az adott világképhez, hiedelemvilághoz. A mesemondók többnyire a paraszti réteghez tartoztak. A népmese nemcsak szórakoztat, hanem bizonyos magatartásformákat, problémás helyzetekre megoldásokat kínál. A gyermekek nevelésében ezért is volt fontos szerepe.

A mese szólhat a felnőttekhez és a gyermekekhez. Ezt a különbséget a népi mesemondók is figyelembe veszik. A gyermekmese évezredek óta neveli és szórakoztatja a felnövekvő nemzedéket, s ma is az egyik legkedveltebb és legnépszerűbb irodalmi műfaj a gyermekek körében. A mese szövése bővelkedik izgalmas kalandokban, s meghökkentő akadályok teszik fordulatossá, érdekessé.

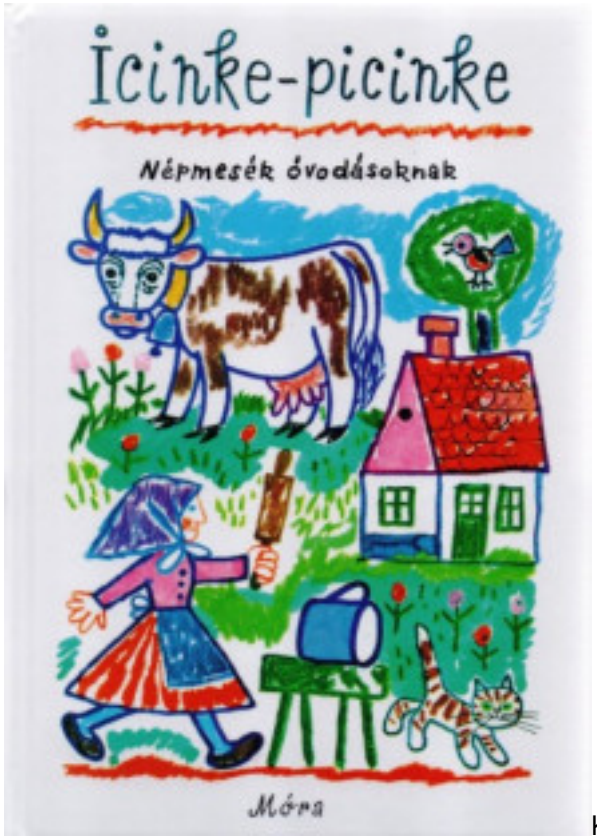

Ha az alábbi rajzot meglátjuk, biztos vagyok benne, hogy 10 emberből minimum 8 azonnal fütyülni kezdi a Magyar népmesék rajzfilmsorozat főcímdalát, és talán sokunknak megjelenik Szabó Gyula hangja is.

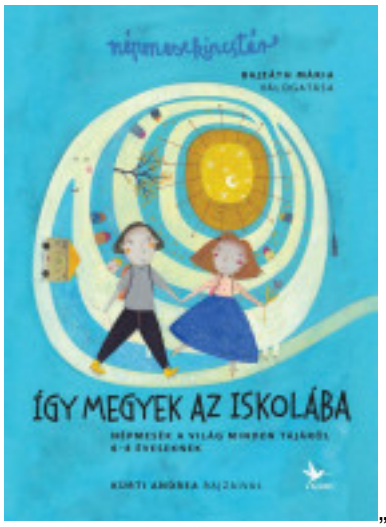

A népmeseajánlót egy klasszikussal kezdem: **Illyés Gyula: Hetvenhét magyar népmese** című gyűjteménye a mai szülőknek ismerős lehet, gyermekkorunk egyik alapműve, ami talán nem csak az iskolák, óvodák könyvespolcain, de sokunknál otthon is egy alapműnek számított. A kötetben olvasható mesék a magyarság megtelepülésének legkülönbözőbb tájain teremtek; magukon hordják e tájak sajátos mondatalakítását, nyelvi zeneiségét és - gyakran csak e tájakon értett - szavait. Móra Kiadó, 2017.

Korábbi, verseket ajánló bejegyzésemben már írtam arról, hogy, milyen nagy szerepe van az óvodás korú gyerekek anyanyelvi nevelésében, szépérzékének fejlesztésében a versnek és a mesének. A Móra kiadó hosszú évek óta nevelés-lélektanilag átgondolt antológiákkal siet a szülők és az óvónők segítségére, hogy könnyen megtalálják azokat a verseket és mondókákat, amelyek a gyerekek fejlődéséhez szorosan hozzá tartoznak. A **Kovács Ágnes** által összeállított **Icinke-picinke – Népmesék óvodásoknak** kötet a 3-6 éves korosztály számára összegyűjtött magyar népmeséket tartalmaz. A gyerekek nagyon szeretik a hangutánzó szójátékokból, cselekményismétlődésekből álló, egyszerű, mondókaszerű meséket, a láncmeséket, csalimeséket. Régi kedvencem Reich Károly magas színvonalú, gyermekien vidám illusztrációi könnyítik meg a mesék szemléltetését. Móra Kiadó, 2020.

A Kolibri Kiadó által indított Népmesekincstár-sorozat a világ népmeséit egy-egy tematika, illetve korcsoport mentén adja közre. Az Így megyek az iskolába című kötet a 6–8 éves korosztály gondolkodásához illeszkedő mesegyűjtemény, amelyről a meséket válogató és a Népmesekincstár mesepedagógiai módszert kidolgozó Bajzáth Mária így vall:

„Olyan meséket válogattam ebbe a gyűjteménybe a világ minden tájáról, amelyek segítenek átlépni a gyerekeknek egy új életszakaszba. Az iskolába induló kisgyerekekre az erősödő fogalmi gondolkodás mellett még jellemző a mesevilágban létezés. Képzeletüket a varázslat és a csoda éppúgy izgatja, mint

ahogy érdeklik őket a számok, a test, az élet és a halál kérdései, a barátok, az ellenfelek, és a megfejthetetlennek tűnő talányok. Mesehallgatás közben a gyerek tét nélkül tapasztalhatja meg a jó és a rossz utak különbözőségét, kikacaghatja félelmeit, belebújhat bárki és bármi bőrébe. Miközben rengeteg információt szerez a világról, a népmese – nélkülözve az oktató szándékot – az érzelmeire hat, és évezredek tapasztalatát, tudását, örök emberi értékeket közvetít számára.”

Boldizsár Ildikó által szerkesztett, különböző kontinensek népmeseit tematikus kötetekbe rendező mesegyűjtemény-sorozat **Esti mesék lányoknak** című kiadványának lányok a hősei: olyan lányok, akiknek sok-sok akadályt kell legyőzniük. Egyszer a mostohaanyjuk kergeti el őket otthonról, máskor az irigy nővéreik, néha csak összeesküdött ellenük a sors, ám hiába: sosem adják fel, és elnyerik méltó jutalmukat. Különbözőek, ám mindannyian különlegesek, okosak, bátrak, szeretnek táncolni, álmodozni, és keresik azt a legényt, akivel le tudnák élni az életüket. Persze a fiúknak sem kell aggódniuk, nem történik velük semmi végzetes, ha elolvassák a meséket - legfeljebb remekül szórakoznak, és még jobban megismerik azokat, akik számukra gyakran oly rejtélyesek: a lányokat.

Az **Esti mesék fiúknak** gyűjtemény pedig fiúknak szól, apukák és nagyapák is forgathatják, sőt a család lány tagjai is. Nincs érdekesebb annál, mint arról olvasni, mi mindent megtesznek a legények csak azért, hogy övék legyen egy bűbájos királylány - és persze a fele királyság.

A gazdag hercegek és az ágrólszakadt legények egyvalamiben nagyon hasonlítanak: el akarják nyerni a legszebb királylány kezét. Ez persze nehéz feladat, le kell győzni érte pár sárkányt meg egyéb szörnyeteget, néha az üveghegy tetejére kell vágtatni, ellenséget aprítani, madárháton lovagolni, és még a többi kérővel is megküzdeni.

Móra Kiadó, 2016.

A népmese-ajánló végén megengedem magamnak a kitekintést a kicsit idősebb gyerekek világába! A fentebb már megemlített **Boldizsár Ildikó** nevéhez számtalan tematikus mese(terápiás)-gyűjtemény köthető, ezek közül szeretném a felnőtt olvasók figyelmébe ajánlani a **Mesék a felnőtté váláshoz** című kötetet. "Megtörténik, akár akarod, akár nem. Felnősz. Ha nem szeretnél felnőtt lenni, azért - ha pedig szeretnél, csak nem tudod, hogyan, akkor ezért olvasd el ezt a könyvet. Harminckét mese a felnőtté válás nehézségeiről és szépségeiről: tizenhat a fiúknak és tizenhat a lányoknak, hogy könnyebben önmagukra és egymásra találjanak."

A kötet tizenhat és harminckét év közötti olvasóknak ad útmutatást a kamasz- és felnőttkor határának átlépéséhez. A mesék jelentésének kibontásában és az önterápiában a szerző rövid, gondolatébresztő elemzései is segítenek.

Jelenkor Kiadó, 2017.

Meseolvasási, verseskötetekhez kapcsolódó élményeiteket szívesen olvassuk a belsotrenerek [KUKAC] mav-start.hu címen!

Ne felejtsétek: OLVASNI MINDEN KOROSZTÁLYBAN, MINDEN KOROSZTÁLLYAL JÓ! J

Eszik Orsi, MÁV START Zrt Szervezetfejlesztés

> Amikor Babett lányom kicsi volt, sok ölbéli játékot játszottunk, rendszeresen hallgattunk gyermeklemezeket. Emlékszem voltak olyan napok, amikor bármerre is mentem a fejemben hallottam hogy „Kémény tetején kelepel a gólya...”

Bóbita, Bóbita táncol... Versek gyerekeknek - mese(vers)ajánló 3. rész
Amikor Babett lányom kicsi volt, sok ölbéli játékot játszottunk, rendszeresen hallgattunk gyermeklemezeket. Emlékszem voltak olyan napok, amikor bármerre is mentem a fejemben hallottam hogy *„Kémény tetején kelepel a gólya…”* (https://www.youtube.com/watch?v=3PhFsG8OZA4 **[2]), és bárhogyan is szerettem volna, az a gólya sehogyan sem akart a fejemből, fülemből kirepülni! Hosszú autózásaink alatt vég nélkül mondókáztunk, ha tudtunk, egyszerű mozdulatokat is társítottunk a szövegekhez. Talán ezeknek az élményeknek is köszönhető, hogy a most kisiskolás kisasszonynak jól megy az írás, az olvasás, könnyen megtanulja az Énekes Iskola által kért dalokat.**

Hiszem, hogy a versek és a rímek egészen kicsi kortól kell, hogy részesei legyenek a gyerekek életének. Az első rímeket az altatódalban hallják, aztán jönnek a mondókák, ahol a ritmust már együtt tapsolják a szöveggel. Babakorban az egyszerű, ütemhangsúlyos kis versek, mondókák aktivizálják az agyban található idegi összeköttetéseket, így elősegítik a fejlődést. A mondókára történő ringatás, ütemes sétáltatás már az egészen fiatal csecsemőkre is nyugtatóan hatnak.

Az oviban kezdődik a memorizálás, ami hosszú évekig az egyik legjobb és legszórakoztatóbb fejlesztő tanulás lesz. A vers, vagy a mondóka ritmusos szövegének memorizálása és felmondása ugyanis óriási hatással van az agyra, a szellemre és a lélekre. A versek és mondókák tanulása, felmondása fejleszti a ritmusérzéket, a szókincset, de nem csupán nyelvi fejlesztés: az érzelmi kapcsolatokra is nagyon jó hatással van.

Daria Shevtsova [3] fotója a **Pexels** [4] oldaláról

Mindezek miatt tartottam fontosnak, hogy a meseajánló sorozatban helyet kapjanak a versek is. Ráadásul a magyar költők gyermekeknek szánt műveinek kincsesbányája szinte kifogyhatatlan! És szerencsére a hasonképpen színvonalas nemzetközi mezőny kiváló műfordításai is elérhetőek.

A magyar nyelv játékosságát, leleményességét klasszikus és kortárs költők egyaránt felfedezték, és felhasználták a fiatal korosztály számára írt műveikben. Ebben a bejegyzésben, szokás szerint, egy szubjektív válogatást olvashattok. Azokat a köteteket gyűjtöttem össze, melyek nálunk nagy népszerűségnek örvendtek az elmúlt években.

Klasszikus, talán egyetlen háztartásból sem hiányozhat **Weöres Sándor: Bóbita** című kötete. Egészen kicsiktől kezdve nekünk felnőtteknek is szólnak a kötet versei. Zenészek tucatjait ihlették ezek a versek, szinte mindet tudnánk dúdolni is: *Mély erdőn ibolya-virág, Arany ágon ül a sármány, Galagonya, A birka-iskola, A tündér…*

Szintén sokak által kedvelt költő **Kányádi Sándor**, aki felnőtteknek szóló írásai mellett gazdag hagyatékkal ajándékozta meg a fiatalabb korosztályt is. Felnőtt és gyermekverseit előszeretettel zenésítette meg a *Kaláka zenekar.* Érdemes ezekre a művekre is rákeresni!

Ebben a válogatásban **A kíváncsi Hold** című kötetét szeretném figyelmetekbe ajánlani. *A Hold gondol egyet, enged a kíváncsiságának, és legurul a földre. Kalandok sokasága veszi ezzel kezdetét, melyet Szegedi Katalin gyönyörű illusztrációja hoz még közelebb az olvasóhoz.*

A külföldi művek közül egy szintén klasszikusnak számító antológiát ajánlok: **Britt G. Hallqvist · Ingrid Sjöstrand · Siv Widerberg: Ami a szívedet nyomja**

„Ami a szívedet nyomja, azzal a legnehezebb megbirkózni. Apának, anyának sok a dolga, a tanárod más gyerek gondját is viseli, pajtásod sokszor csak fél füllel figyel rád. Pedig oly jó lenne elmondani valakinek, ami egyre gyűlik és szorít ott belül, az érdekes felfedezéseket, melyekért lelkendeztél, a barátságról, szerelemről kialakult gondolataidat, a felnőttek furcsaságait, a világ zavarba ejtő eseményeit s nem utolsósorban megtalálni helyedet ebben a bonyolult nagyvilágban. Jó volna néha verset írni – abban talán ki lehetne fejezni mindezt. Három svéd költőnő megpróbált azon a nyelven, amely minden gyerek sajátja, verset írni arról – ami a te szívedet is nyomja. Ezt a nyelvet kitűnően érti a fordító, Tótfalusi István, akinek nagy szerepe van a svéd gyerekversek hazai sikerében. Eredeti megjelenés éve: 1975.”

És, ha gyermekversek, akkor a kortárs magyar líra képviselőinek kötetei kapjanak helyet!

Bartos Erika nevére sok családban felszisszennek, előjöhetnek a 2-3-4 éves korosztály hosszú délutánjainak emlékei, melyeket Anna, Peti és Gergő, vagy Bogyó és Babóca kalandjaival töltöttek. Most **a szerző verseskötetei**re (**Zsákbamacska, Százlábú, Bárányfelhők, Zakatoló, Hógolyó**) szeretném felhívni a figyelmet, és bátorítok mindenkit, akinek 4-8 éves gyermek van a közelében, bátran emelje le a könyvtár vagy könyvesbolt polcáról bármelyik kötetet. Csukás István ajánlóját kölcsönzöm: *"Mindig öröm, ha a gyerekek hozzájuk szóló könyvet kapnak, jó könyvből sose elég, belőlük tanuljuk meg a világot! Bartos Erika nagy beleérzéssel és tehetséggel ábrázolja a gyerekek világát, megmutatja, hogy mennyi szépség van benne, és felmutatja az apró dolgokban a csodákat. Muzsikáló ritmusú versei könnyen a fülünkbe és a szívünkbe lopóznak, méltó követője a nagy mestereknek, de megőrzi eredeti hangját."*

Amikor kicsit feszültebb itthon a légkör, amikor fáradtabbak vagyunk, amikor kellene valami vidámság, elővesszük **Szabó T. Anna: Tatok-tatok** című kötetét, és az utolsó oldalon található **Nemzetközi medve-induló** című verest kezdjük el olvasni. A végére garantáltan szélesebb lesz mindenki mosolya! *Szabó T. Anna gyerekversei mindenfélék: halandzsaversek és varázsversekig, formaversek és formarobbantó versek, vidám versek és andalgós versek, praktikus versek és dilinyós versek - egy teljes költői palettát mutatnak, amelyben a nyelvi játékosság mesteri tudással és mívességgel párosul. A játék vidámsága és szabadsága árad a versekből és a képekből is.*

Terjedelmi korlátok miatt itt most be kell fejeznem az ajánlót. Bíztatlak benneteket, hogy osszátok meg velünk saját könyvtáraitok ide illő köteteinek címét! Meseolvasási, verseskötetekhez kapcsolódó élményeiteket szívesen olvassuk a belsotrenerek [KUKAC] mav-start.hu címen!

Ne felejtsétek: OLVASNI MINDEN KOROSZTÁLYBAN, MINDEN KOROSZTÁLLYAL JÓ!

Eszik Orsi, MÁV START Zrt Szervezetfejlesztés

Források:

- https://www.szuloklapja.hu/gyermekneveles/4247/gyerekversek-mondokak-ezert-van-szuksege-a-gyereknek-versekre-mondokakra-nem-is-hinned-mi-mindent-fejlesztenek.html [5]
- https://www.artmasters.hu/2019/04/vers-gyerek-kolteszet/ [6]
- https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekneveles/gyerekek_fejlodese/27236/ritmuserzek_szokincs_erzelmi_vilag_igy_fejleszt_a_verstanulas_minden_eletkorban [7]

> „Félreértés ne essék, mind a két meseregény-folyamnak nagy rajongója vagyok! Amíg az előbbi köteteit esti meseként olvasom lassan három éve már, újra és újra, addig Harry Potter történetét saját jogon „faltam” még tízensok éve, amikor friss gyermek-irodalmi csemegeként megjelent.”

A kalandra vágyó gyermekek meséi - meseajánló 2. rész

Van-e élet Ruminin és Harry Potteren túl?

Félreértés ne essék, mind a két meseregény-folyamnak nagy rajongója vagyok! Amíg az előbbi köteteit esti meseként olvasom lassan három éve már, újra és újra, addig Harry Potter történetét saját jogon „faltam” még tízensok éve, amikor friss gyermekirodalmi csemegeként megjelent.

Ebben a bejegyzésben 5-9 éves gyerekeknek szóló kalandos történetek köteteit gyűjtöttem össze. Hazai és külföldi szerzők meséit, melyeket mi nagyon szeretünk, amiket újra és újra előveszünk. Korábbi bejegyzésem „tudományos” hátterében megfogalmazottak alapján hiszem, hogy ugyanaz a történet más rétegeket mozgat meg egy 5-6 éves gyermek lelkében, és másképpen mozog egy 8-9 éves kiskalózban, ezért a magam részéről nagyon örülök annak, amikor egy-egy történetet két-három év után újra megtalálunk a könyvespolcon.

Az egyik ilyen sokrétegű mesénk egy nagy klasszikus: **Szepes Mária: Pöttyös Panni** történeteinek sorozata. (https://mora.hu/sorozat/pottyos-panni [8])

Több mint fél évszázad telt el azóta, hogy először megjelent a Pöttyös Panni című mesekönyv, amelyben a mesebeli Pannit nagymamája mindig pöttyös ruhába öltöztette. A pöttyök aztán átvándoroltak a mesekönyv lapjaira is, kékben, zöldben, pirosban, lilában, sárgában pompázó pöttyös könyvek sora született meg. Az egyszerű történet, a kedves figurák nem véletlenül váltak az olvasók kedvenceivé. Pöttyös Panni-könyvek arról tanúskodnak, hogy Szepes Mária a gyerekek szívébe is belelátott, pontosan értette és érezte a gyerekek világát.

A hazai kortárs gyermekirodalom egyik meghatározó alkotója **Berg Judit. Lengemesék** sorozata (http://www.bergjudit.hu/nadtenger/mesek_lenge_intro.html [9]) hosszú hónapokig vezette az otthoni meselistánkat. *Sok-sok szerepjáték alapját adta a zöldhajú lengefiú, Füttyös Vilkó kalandokban gazdag története. Fontos tudni, hogy a lengéket nem látta még soha senki, egyedül a Nádtenger lakói tudják, hogy ők a nádas nyugalmának őrzői, az itt élő állatok védelmezői. A lengék teste alig nagyobb, mint a pitypang bóbitája, a bőrük éppen olyan zöld, mint a nádas, hajuk pedig kócos barnán lobog a szélben. Vagyis csak a felnőttek haja barna. A csemeték fején vidám zöld hajtások ágaskodnak…*

Nyáriszünet indulásakor szinte kötelező indiános történetet olvasni! **Erdős István: Aprótörpe indiánok** (Pagony, 2012.) című kötete a nagy óvódásokat és kisiskolásokat szólítja meg. https://moly.hu/konyvek/erdos-istvan-aprotorpe-indianok [10]

Az erdő mélyén egy kis indiánfalu húzódik meg. Az apró wigwamok között gyufásdoboznyi indiánok gyűjtik a makkot, ülnek a tűz körül, és ünneplik minden hónapban a teliholdat. Ők az aprótörpe indiánok. Ám hiába aprók, bátorságban és hőstettekben nincs hiány. A legbátrabbak és legleleményesebbek persze a törzs legfiatalabb harcosai: Táncoló Pitypang, a vakmerő indiánfiú és Ásító Felhő, a bölcs indiánlány. Akár csípős bogarak, akár óriási bölények veszélyeztetik a falut, ők ott vannak, és hol csellel, hol jó ötletekkel megmentik társaikat. Ha beteg a törzsfőnök, ők indulnak gyógyító füveket szedni a veszélyes szurdokba.

Aristid Lindgren: Harisnyás Pippi (https://www.pagony.hu/harisnyas-pippi-mora-kiado [11])

A külföldi klasszikusok közül nagy kedvenc nálunk Harisnyás Pippi. Idén tavasszal ünnepelte 75. (!) születésnapját ez a nagyon különleges kislány.

Az apró tengerparti városkában van egy csinos kis ház, a Villekulla-villa, s ennek van egy még különösebb lakója. Kilencéves, szeplős, copfos, vörös hajú kislány – úgy hívják, hogy Harisnyás Pippi. Egyedül él a lovával és Nilsson úrral, a majmával. Apja a hajóskapitány, a négerek királya egy déltengeri szigeten. Pippi a legerősebb, legkedvesebb és legizgalmasabb gyerek az egész világon, aki a szomszéd Tomit és Annikát szórakoztatja

kifogyhatatlan ötleteivel, no meg a városka gyerekeit. És van ezen kívül egy kis koffernyi aranypénze is. Hamarosan az egész város megtudja, milyen különös lakója van...

Otfried Preussler: A kis szellem https://www.pagony.hu/a-kis-szellem [12]

A kis szellem minden éjjel pontban éjfélkor fölébred. Vígan várja Bagolykő várának összes termét, és meglátogatja öreg barátját, Uhu bácsit. De közben arról ábrándozik, milyen jó lenne nappal látni a világot! Csupán egyetlenegyszer... Addig nem nyugszik, míg egy verőfényes napon a kívánsága váratlanul nem teljesül. Ekkor izgalmas kalandok sora veszi kezdetét, és nem csak a kis szellem számára…

Berg Judit egy másik sorozata szintén kedves olvasmány a hűvösebb vakációs napokra, akár felolvasva, akár az alsósoknak önálló olvasásra. Panka és Csiribí tematikus történetei több köteten keresztül adnak kellemes kikapcsolódást!

https://www.bergjudit.hu/panka/mesek_panka_intro.html [13]

Tündérzene *című könyv minden meséjében felbukkan valamilyen hangszer. Olvashatunk hegedűs, furulyás, cintányéros, dobos, hárfás és kürtös mesét. Persze az erdőlakók is élik megszokott életüket: Csiribí és barátai indiánost játszanak, egy vaddisznócsalád kis híján romba dönti Panka tölgyfaházát, Panka, Csiribí és Bonifác pedig útra kell repülővel Angliába, hogy meglátogassa Nellyt, az angol tündérlányt, akinek mindig balul sülnek el a varázslatai.*

Ne felejtsétek: OLVASNI MINDEN KOROSZTÁLYBAN, MINDEN KOROSZTÁLLYAL JÓ! J

Köszönjük, ha megosztjátok saját könyvtáraitok ide illő köteteinek címét! Meseolvasási élményeiteket is szívesen olvassuk a belsotrenerek [KUKAC] mav-start.hu címen!

Eszik Orsi, MÁV START Zrt Szervezetfejlesztés

A meseajánló sorozat előkészítés alatt álló további részei:

- Versek gyerekeknek
- Népmese válogatások a hagyományok előtt tisztelegve
- Mesék, amiket jó hallgatni, nézni

> Mivel a szokásos hétköznapokhoz képest azért jóval több időt töltöttünk együtt a gyerekekkel, a mesehallgatási igényük is jóval megnőtt, innen jött az ötlet, hogy hasznos lehet a hasonló cipőben járó kollégáknak egy meseajánló bejegyzés-sorozat.

Meseajánló otthonra, olvassunk minél több mesét! - 1. rész

Az *Otthon de nem egyedül blogban* írtam már a Karantén Kommunánkról, ami az elmúlt hónapokban két, kisiskolás korú (7, 9) gyermek köré szerveződött. Nagyon szeretek mesét olvasni, hálás vagyok a szüleimnek, akiktől sok mesét kaptam, és hálás vagyok a tanítóimnak, akik megszerettették velem az olvasást, így most a meseolvasás gyerekekkel közös, örömteli elfoglaltság tud lenni. Annál is inkább, mert az elérhető hazai és külföldi gyermekirodalom igazán gazdag, és magas minőségű!

Ha kicsit kutakodunk, számtalan cikket és szakkönyvet találunk, mely alátámasztja, hogy MESÉT OLVASNI JÓ és HASZNOS! A téma egyik alapirodalma *Kádár Annamária: Mesepszichológia – Az érzelmi intelligencia fejlesztés gyermekkorban* című könyve *(*Kulcslyuk Kiadó, 2013.), illetve a szerző tollából megjelent sorozat további kötetei. A könyv elsősorban a korai életszakaszra (2-3 éves kortól 6-8 éves korig tartó időszak) koncentrálva, életszakaszonként mutatja be a mese, a mesélés, a mesehallgatás szerteágazóan jótékony hatását.

„A mese az érzelmi intelligencia fejlesztésének legfontosabb eszköze, olyan lelki táplálék, amely életre szóló nyomokat hagy a gyermekben. Egyrészt a mesélés sajátos szituációja, bensőséges hangulata adja meg az érzelmi biztonságot, azt a nyugodt, szeretetteljes légkört, amiben meg lehet pihenni, el lehet lazulni, a rítust, amivel le lehet zárni egy mozgalmas és eseménydús napot. Ám a kisgyermek a mesehallgatás során nemcsak a szülőre, hanem befelé is figyel, saját vágyainak megfelelő fantáziaképet alkot, ami segíti őt a nap során felgyűlt belső feszültségei, negatív érzései, félelmei feldolgozásában." – írja a szerző.

Fontos, hogy szülőként, ha komolyan vesszük a mesélés jelentőségét, azzal is tisztában legyünk, hogy az egyes korosztályoknak és az esetleges speciális élethelyzetekhez, milyen mesét érdemes választani, milyen történettel tudjuk leginkább „kiszolgálni" a gyermek éppen aktuális lelki fejlődési szakaszát. Ehhez nagyon sok háttér-információt nyújt a szerző.

A mese hasznos a tanulás előkészítésében is, szókincsnövelő hatása köztudomású! Mintegy 1,4 millióval több szót hallanak ötéves korukig azok a gyerekek, akiknek szülei naponta öt könyvet is elolvasnak nekik, mint azok, akiknek szülei soha nem olvasnak mesét - állapították meg [14] az Ohiói Egyetem kutatói.

A „tudományos" felvezető után a meseajánló sorozatunk első részeként fogadjátok szeretettel az *érzelmeket tanuló* gyermekek (5-8 éves korosztály) számára szóló ajánlataimat:

- Jill Tomlinson sorozatának minden kötetét bátran merem ajánlani, személyes kedvencünk: ***A pingvin, aki mindenre kíváncsi volt*** (Pozsonyi Pagony Kft, 2013)

Ottó egy nagyon kíváncsi pingvinfióka, akinek nagyon fontos feladata van... Az óriási pingvinkolónián Ottó kelt ki először a tojásból. Ül a papája lábán, és mindent, de mindent tudni akar arról, hogy mi történik vele. Mit tegyen, hogy ne legyen éhes? Miért vigyáz rá mindig másik felnőtt? Miért szükséges összebújnia a többiekkel, ha jön a vihar? Mikor nőnek ki a rendes tollai? És mikor szánkózhat végre a hasán? Miközben folyton kérdez, a nála kisebb pingvinekre is vigyáz, akárcsak egy nagyobb testvér, és megtanítja nekik, hogyan él egy igazi pingvin. Mert a változásoktól nem kell félni, elég csak hozzájuk szokni.

- Al Ghaoui Hesna: ***Holli, a hős - Mese arról, hogyan félj bátran*** (Bookline könyvek, 2018.)

Holli rettenetesen izgul az iskolai fellépése miatt. Ekkor szegődik mellé egy apró és barátságos házirém, Mumus, akitől a kislány megtanulja, hogyan állíthatja a félelmet a saját oldalára. Kalandjaik során kiderül, hogy néha bizony még a felnőttek is félnek, ám ebben nincs semmi szégyellni való.

Al Ghaoui Hesna, a haditudósításairól híres, immár kétgyermekes riporter, saját rajzaival illusztrált könyvében egyszerű gyakorlatok és egy könnyen megjegyezhető bátorságinduló segít erőt meríteni a gyerekeknek a nehéz helyzetekben, hogy bátran és magabiztosan nézhessenek szembe a kihívásokkal.

Csak az ne olvassa el, aki sohasem félt!

- Kertész Erzsi: ***NEM mese*** (Pozsonyi Pagony Kft, 2016)

Nemet mondani tudni kell! Ja, az könnyű? Néha igen! Néha nagyon nem. És amúgy is, nem csak egyféle nem van. Hallottatok már például a cincogó nemről? Vagy a lerepül a hajad nemről? Esetleg a kerek perec nemről? Hát a köszönöm, nemről? Ezekről, és még sok-sok féle nemről szól Kertész Erzsi író-pszichológus új könyve, na és persze arról, hogy merjünk nemet mondani.

- Beck Andrea: ***A Titoktündér*** (a sorozat 1. kötete)

Varázslatos mesevilág egy különleges mesekönyvben, mely szórakozás és hasznos segítség szülő és gyermek számára. Többek között, ha kicsúfolják, fél a sötétben, verekszik vagy őt bántják, beteg lesz, barátkozni vagy békülni kell, kistestvér születik, netán elveszít valamit. Játék és mese, melyben észrevétlenül kap helyet a pozitív gondolkodásra való nevelés, az önbizalom fejlesztése és mindenekelőtt a vidám, gondtalan életszemlélet kialakítása és megtartása.

- Bartos Erika: ***Őrangyal*** (Móra Könyvkiadó, 2018.)

Az Őrangyal kötet speciális igényű gyerekek mindennapjairól szól, az ő útjukon keresztül az elfogadásról, az együttélésről. Azok a gyerekek, akik valamilyen speciális nehézséggel küzdenek, legtöbbször nem sajnálatra vágynak, hanem szeretetre, elfogadásra, természetes és azonos bánásmódra, ezt pedig gyermekkorban kell elkezdeni gyakorolnunk, akár a mesék segítségével is!

- Innes Shona: ***Az élet olyan, mint a szél*** (Kolibri Gyermekkönyvkiadó, 2014.)

Shona Innes klinikai pszichológus és igazságügyi pszichológus szakértő az 1980-as évektől segít gyerekeknek, kamaszoknak, felnőtteknek és pszichológus kollégáinak a kihívásokkal megbirkózni. A Kolibri Kiadónál megjelent négy kötetében a szerző az élet olyan nagy kérdéseit feszegeti könnyedén, melyeket a gyerekek a leggyakrabban vittek be pszichológiai praxisába. A könyveket Varró Dániel fordításában és Agócs Írisz jellegzetes figuráival illusztrálva olvashatjuk.

Köszönjük, ha megosztjátok saját könyvtáraitok ide illő köteteinek címét!

Meseolvasási élményeiteket is szívesen olvassuk a belsotrenerek [KUKAC] mav-start.hu címen!

MÁV-Start Képzés és szervezetfejlesztés

Szerző: Eszik Orsolya

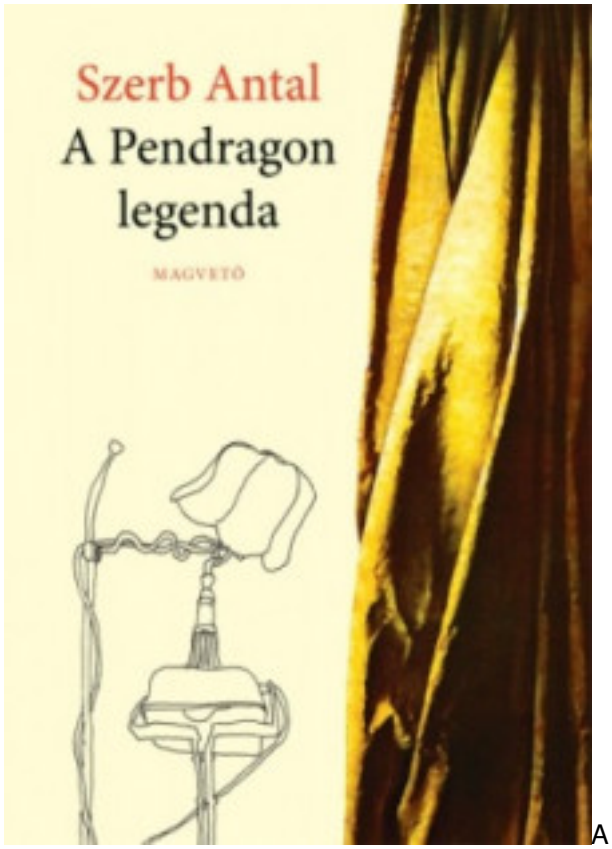

Kaland, most nem a filmvásznon

„***Félreértések elkerülése végett: egy pillanatig sem hittem, hogy valami szellemjelenéssel van dolgom. Tény ugyan, hogy az angol kastélyok hemzsegnek a kísértetektől, de csak a bennszülöttek látják őket. Pesti ember még soha.***”

(Szerb Antal: Pendragon legenda)

Ha nem én írtam volna ide ezt az idézetet, hanem csak olvasnám a bejegyzést, s akkor olvasnám alatta Szerb Antal nevét, igencsak meglepődnék. Hajlamosak vagyunk alkotókat, művészeket skatulyákba helyezni. Valójában eddig, ha Szerb Antal nevét hallottam, az általa jegyzett irodalomtörténeti munkák jutottak eszembe. A képzeletemben egy szigorú, rigorózus emberként volt jelen. Meg sem fordult a fejemben, amikor a *Pendragon legendá*t levettem a virtuális polcomról, hogy egy igazi kalandregénybe fogok bele. Márpedig Szerb Antalnak ez a könyve a legszigorúbb értelemben vett kalandregény.

A történet Londonban és Walesben játszódik, a kaland legalapvetőbb kellékeinek felhasználásával: van itt szerelem, kísértetkastély, gyilkosság, nyomozás, titkos társaság. Egyetlen különbség van Indiana Jones és ezen sztori között, hogy ennek egy magyar férfi a főhőse, illetve, hogy Szerb Antal utal magyar irodalmi vonatkozásokra (pl. Walesi bárdok), és néha muszáj elővenni a telefont különböző idegen nyelvű, magyar fordítók segítségéért. A történet a XX. sz. elején játszódik, a főhőse egy filológus, csak hogy az a disszonáns érzésünk is megmaradjon, hogy egy könyvmoly fogja megmenteni — na, nem a világot —, de egy részét a gonosztól. A regény főszereplője és narrátora a kornak megfelelő szexizmussal, a filológus jellemének megfelelő kultúrfölénnyel fogalmaz. És épp oly el-, és lenézéssel kezeli a kelet-európai államokat megkülönböztetni nem tudókat, Magyarországot nem ismerő mindent, mindennel összekeverőket, amilyennel valójában mi is gondolunk a Budapestet Bukaresttel felcserélő emberek alapműveltségére. Nem mondanám, hogy joggal, mert azt hiszem nekünk is beletörne a bicskánk némely ázsiai állam és azok fővárosának azonosításába. De ez csak adalék. Ez a könyv hangulatában Agatha Christie-t idézi, a békés Britannia csak díszlet.

A könyv olvastatja magát, igazi szórakozást nyújt, mellékesen gazdag kulturális háttér előtt zajlanak az izgalmas

cselekmények.

Mindenkinek ajánlom, aki igényes szórakozásra vágyik.

A könyvet az alábbi linkről legálisan letölthetitek Word, PDF, vagy prc (e-book olvasó, vagy Mobilpocket Reader szükséges hozzá) formátumban:

https://mek.oszk.hu/14800/14898/ [15]

> Az új életmódunk sok változás hozott, a home office-ban talán több időnk jut a kikapcsolódásra. A kollégákkal elhatároztuk, hogy tippeket szeretnénk adni abban is, mit érdemes megnézni, olvasni, hallgatni, ha van időnk és minőségi pihenésre vágyunk. Az első ilyen típusú bejegyzésben egy filmről szeretnék beszámolni.

Kalandok home office idején

„***Ha az ember be van zárva és szorul a nyaka körül a hurok, hajlamos nagy terveket szőni. Teljesen felesleges. Van, ahogy van és lesz, ahogy lesz.***”

Jonas Jonasson: A száz éves ember, aki kimászott az ablakon és eltűnt

A napokban — talán a hosszú hétvégén —, úgy döntöttem, hogy átláthatóbbá teszem az olvasónaplómat. Ez a munka számtalan dologra rávilágított; először is, a memóriám már nem a legfittebb. Kiderült, hogy nem emlékszem pontosan milyen könyveket olvastam 15-20 éve. A tavaly elhunyt Térey János költő esetében valamiért azt hittem (valójában szégyelltem magam), hogy nem olvastam tőle semmit, legföljebb folyóiratokban. Nem így van. Húsz évvel ezelőtt két kötete is megfordult a kezem között. Bár épp a verseskötet az, ami — ha megérinti az olvasót — gyakran vesz le a polcról, úgy tűnik, nem az övét vettem le gyakran. Ennek számtalan oka van, de ez a téma szétfeszítené ennek a bejegyzésnek a kereteit. Ebből a bevezetőnek szánt néhány sorból is látszik, hogy az egyik függőségem, amellyel gyakrabban élek home office idején, az olvasás.

*

A cím alatt található idézet valószínűleg pontatlan. Ennek több oka van: az első, hogy a filmből és nem a könyvből származik, a másik, hogy emlékezetből írtam le. *A száz éves ember, aki kimászott az ablakon és eltűnt* (továbbiakban: *A száz éves ember*) című filmet szokás európai Forrest Gumpként emlegetni. Azonban ez szerintem leegyszerűsítése a sztorinak. Annyiban hasonlítható a Forrest Gumphoz, hogy a főhős (Allan Karlsson) a XX. századi európai történelem eseményeiben (olykor az amerikaiban is), szinte mindenütt megjelenik. Kétségtelen, hogy Karlssont is a történések, a történelem sodorja egyik eseményből a másikba, néha alakítója az eseményeknek, azonban — Forrest Gumppal ellentétben — nem tűnik különösebben szerethető főhősnek.

Egy igazán könnyed vígjáték, ahol párhuzamosan élhetjük át a jelenben, a száz éves Karlssonnal bizarr — időnként egyenesen szürreális — kalandjait, és ismerjük meg a főszereplőt visszaemlékezései alapján. Szinte minden esetben banális véletlenszerűségek mentén kerül bele az események fősodrába.

A felszabadult nevetés teljesen indokolt — erre késztet a narrátor szövege is — még akkor is, ha tudjuk, a szerző mindent el akar mondani „*erről az egyedülállóan förtelmes évszázadról*”.* A *százéves ember*t nézve minden pillanatban érzi a néző (olvasó), azt a felelőtlenséget, a problémaérzékelés teljes hiányát, amely a cím alatti idézetből sugárzik, és szinte minden komikus elem erre az alaphelyzetre épít.

A filmben nem csak akkor tűnnek fel magyar helyszínek, amikor Karlsson kettősügynökként megfordul a fővárosban, de akkor is, amikor a történet szerint épp Svédország a helyszín. Kifejezetten vicces, ahogy az egyik jelenetben elsuhan egy motorvonat a háttérben, természetesen MÁV logóval az oldalán. Bár korábban már utaltam rá, hogy a memóriám nem a régi, de nem rémlik, hogy beszálltunk volna Stockholm elővárosi forgalmába. :)

Azon túlmenően, hogy jelen helyzetünkben nekünk sem tanácsos előre tervezgetni, mert még a célszalag sincs, hogy mikorra érhet véget a járvány miatti kényszerű bezártságunk kitűzve (bár már látszik a fény az alagút végén), ez a film felszabadítóan szórakoztató, mindenkinek szívből ajánlom, aki még nem látta.

*Az idézet A százegy éves ember, aki azon gondolkodott, hogy túl sokat gondolkodik című könyv előszavából származik.

*

A százéves ember filmajánló a Youtube-on:

MÁV-START Zrt. Képzés és szervezetfejlesztés

Forrás:https://www.mavcsoport.hu/tarsalgo

Hivatkozások

[1] https://archivum.mtva.hu/radio?collection=RADIO-TWVzw6lr [2] https://www.youtube.com/watch?v=3PhFsG8OZA4 [3] https://www.pexels.com/hu-hu/@daria?utm_content=attributionCopyText&utm_medium=referral&utm_source=pexels [4] https://www.pexels.com/hu-hu/foto/aranyos-baba-belteri-csecsemo-1257105/?utm_content=attributionCopyText&utm_medium=referral&utm_source=pexels [5] https://www.szuloklapja.hu/gyermekneveles/4247/gyerekversek-mondokak-ezert-van-szuksege-a-gyereknek-versekre-mondokakra-nem-is-hinned-mi-mindent-fejlesztenek.html [6] https://www.artmasters.hu/2019/04/vers-gyerek-kolteszet/ [7] https://www.csaladinet.hu/hirek/gyerekneveles/gyerekek_fejlodese/27236/ritmuserzek_szokincs_erzelmi_vilag_igy_fejleszt_a_verstanulas_minden_eletkorban [8] https://mora.hu/sorozat/pottyos-panni [9] http://www.bergjudit.hu/nadtenger/mesek_lenge_intro.html [10] https://moly.hu/konyvek/erdos-istvan-aprotorpe-indianok [11] https://www.pagony.hu/harisnyas-pippi-mora-kiado [12] https://www.pagony.hu/a-kis-szellem [13] https://www.bergjudit.hu/panka/mesek_panka_intro.html [14] https://nepszava.hu/3031598_nem-gondolna-hogy-mekkora-a-meseolvasas-szokincsbovito-hatasa [15] https://mek.oszk.hu/14800/14898/